

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2153-14

meddelad i Stockholm den 23 oktober 2014

KLAGANDE

AA

Ombud: Jur. kand. Maria Franzén
Lewis & Partners Advokatbyrå AB
Box 2104
103 13 Stockholm

MOTPART

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 13 februari 2014 i mål nr 3987-13, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Tillfällig föräldrapenning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

AA:s syster och hennes make har gemensam vårdnad om sin dotter. När systern var föräldraledig med den då drygt ettåriga dottern råkade hon ut för en bilolycka. Hon blev inlagd på sjukhus och var oförmögen att sköta dottern. Under samma tid

Dok.Id 149723

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
2153-14

var maken frihetsberövad och kunde därför inte heller vårda dottern. AA tog då ledigt från sitt arbete för att ta hand om barnet och ansökte om tillfällig föräldrapenning.

Försäkringskassan beslutade att inte bevilja AA tillfällig föräldrapenning för vården av systerdottern. Som skäl för beslutet anfördes bl.a. att det saknades stöd i gällande regelverk för utvidgad rätt till tillfällig föräldrapenning i den aktuella situationen.

AA överklagade beslutet hos Förvaltningsrätten i Karlstad som avslag överklagandet. Genom det nu överklagade avgörandet avslag Kammarrätten i Göteborg hennes överklagande av förvaltningsrättens dom.

YRKANDEN M.M.

AA yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen, med ändring av underinstansernas avgöranden, beviljar henne tillfällig föräldrapenning för de i målet aktuella dagarna. Hon anför bl.a. följande. Det kan inte vara förenligt med lagstiftarens syfte att föräldrar i en sådan situation som uppstått i detta fall har att välja mellan att ändra vårdnaden från gemensam till ensam under perioden för frihetsberövandet eller placera barnet i jourhem via socialtjänstens försorg. Lagstiftarens avsikt var att avgränsa socialtjänstens ansvar för att bistå familjer i skilda livssituationer och att genom föräldraförsäkringen tillgodose ensamma vårdnadshavares och deras barns behov. Systemen har i praktiken haft ensam vårdnad om dottern och har inte kunnat lösa den uppkomna situationen på annat sätt än att lämna över vården av dottern till henne.

Försäkringskassan bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. En förutsättning för utvidgad rätt till tillfällig föräldrapenning är att systemen ensam haft rätt till föräldrapenning. Makens fängelsestraff medför inte att han förlorat sin

legala rätt till föräldrapenning och systemen har därmed inte haft rätt till alla föräldrapenningdagar själv. Någon möjlighet att bevilja tillfällig föräldrapenning finns därför inte.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet gäller om AA har rätt till tillfällig föräldrapenning under den tid då hon, på grund av systemens sjukhusvistelse, vårdade systemens barn.

I 13 kap. 31 a § socialförsäkringsbalken finns bestämmelser om utvidgad rätt till tillfällig föräldrapenning. Av dessa framgår att en annan person än föräldern kan få rätt till tillfällig föräldrapenning för att vårda ett barn som inte har fyllt tre år, om föräldern inte själv kan vårda barnet på grund av sjukdom eller smitta. Som ytterligare villkor gäller, såvitt nu är av intresse, att föräldern har eller skulle ha haft rätt att själv uppbära föräldrapenning enligt 12 kap. 14–16 §§.

Av 12 kap. 12 § socialförsäkringsbalken framgår bl.a. att föräldrapenning i anledning av ett barns födelse lämnas under högst 480 dagar sammanlagt för föräldrarna. Om föräldrarna har gemensam vårdnad om ett barn får enligt 15 § vardera föräldern föräldrapenning under hälften av den tid som anges i 12 §. Har endast en av föräldrarna rätt till föräldrapenning, får han eller hon dock föräldrapenning under hela den tid som anges i 12 §. Att en förälder inte har rätt till föräldrapenning kan t.ex. bero på att han eller hon inte är bosatt i Sverige och inte heller arbetar här. I 14 och 16 §§ finns bestämmelser som reglerar två andra situationer, som inte är aktuella i målet.

AA:s syster och systemens make har gemensam vårdnad om sin dotter. De har därmed enligt 12 kap. 15 § socialförsäkringsbalken rätt till hälften var av den tid med föräldrapenning som anges i 12 §. Båda har varit förhindrade att vårda dottern. Systemen har dock inte haft rätt att själv uppbära föräldrapenning under

Mål nr
2153-14

hela den tid som avses i 12 §. Det saknas därmed förutsättningar för utvidgad rätt till tillfällig föräldrapenning. Överklagandet ska därför avslås.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Karin Almgren, Margit Knutsson, Anita Saldén Enérus och Per Classon.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Ulrika Melander.